СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIII. Ч. 2. Джерзи Ситі, Н. Дж., субота, 3. січня, 1925. VOL. XXXIII. No. 2. Jersey City, N. J., Saturday, January 3, 1925. THREE CENTS

Скандал довкола почтового проєкту.

ВАШИНҐТОН, 1. січня, — Ґенеральний постмастер (міністер почт) Ню подає до публичного відома, що на основі слідства, розведеного урядом над безправними заходами коло переведення в конґресі закона про підвисшенне зарібку почтовим урядовцям, усунено з урядових посад 6 почтових урядовців.

Всі вони були визначними урядовцями на 6 найбільших почтах у Злучених Державах і мали вони, як їм закидують, змовитися з урядовцями в сенаті й палаті послів довести за всяку ціну ухвалення почтового закона.

Кромі них усунено урядовця сенату, а один урядовець з палати послів зрезиґнував сам, заким його уряд усунув.

ЮНІЯ ПЕРЕЧИТЬ СВОЮ ВИНУ.

НЮ ЙОРК, 1. січня. — Юнія почтових урядовців заявляє, що вона не думала вживати ніяких беззаконних способів, а лишень пригадувати безупинно публиці та конґресови про потребу підвисшення оплат почтовим урядовцям.

БОРА ЗА СКЛИКАННЄМ НОВОЇ ОРУЖНО-ЕКОНОМІЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ.

ВАШИНҐТОН, 1. січня. — Сенатор Бора, голова комісії сенату для заграничних справ, дав до зрозуміння, що він задумує поставити в найблизчім часі резолюцію за скликаннем межинародної конференції для полагодження не лишень справ розоруження, але й для полагодження економічних питань світа.

Сенат бувби за тим, щоби сю конференцію скликав знова американський уряд та щоби на неї кликати також большевицький уряд.

ПОШИРЕННЄ ТИФУ В ШИКАҐО.

ШИКАҐО, Илинойс, 1. січня. — Міський уряд здоровля подає, що в сьому місті записано досі 99 случаїв занедужання на тиф та 11 случаїв смерти від сеї недуги.

Шикаґовський уряд теж каже, що жерелом недуги є устриці.

ДВІ ІНФЛЮЕНЦІЇ В ОДНІМ МІСТІ.

БОЛТИМОР, Меріленд, 1. січня. — Як кажуть урядники міського уряду здоровля, в місті панує тепер аж дві недуги ґрипи.

Один рід атакує головно кишки, другий нервову систему. Перший відчуваеться головно болями в жолудку, другий нервовими болями очий, та шкіри на голові.

ЗАМКНУЛИ ПЯТЬ БАНКІВ.

ДЕ МОЙН, Айова, 31. грудня. — Пять банків мусіло замкнути свої двері, бо не могли виплатити всім людям, які зголосилися по виплати своїх ощадностий.

Причиною „рону" на банки мала бути вістка, що урядові інституції відобрали з банків свої депозити.

ЦІКАВА ІНАВҐУРАЦІЯ ҐУБЕРНАТОРА.

ОЛАБАНІ, Ню Йорк, 1. січня.— В сали палати послів стейтової леґіслятури відбулася тут нині інавґурація ґубернатора Ал. Смита, цікава тим, що сей ґубернатор належить до демократичної партії, а майже ціла леґіслятура й уряд до републиканської.

В своїй інавґураційній промові ґубернатор висказав надію, що його уряд, хоча з противної партії, буде йти разом з ним в інтересах стейту.

І леґіслятура й гості були дуже одушевлені промовою Смита.

ВИЗНАЧНІ СПІВАКИ СПІВАЮТЬ В РАДІО.

НЮ ЙОРК, 1. січня. — Перший раз від придумання радія співали до нього найвизначнійші в Америці співаки, як Джан Меккормик та Люкреція Борі.

Кажуть, що їх новорічного концерту слухало що найменче 6 міліонів людий.

ЗА ДИТИНУ.

НЮ ЙОРК, 1. січня. — Марія Крут, 33-літна женщина, поралася вчора в кухні, а її 8-місячна дочка Шарльота лазила по підлозі кухні. Нагло, коли дитина підійшла до кухні, з неї бухнула, певно через протяг, полумінь, і одіж дитини станула в огни. Мати кинулася до дитини, та схопивши її на руки, придушила її до грудий. В одну мить огонь на дитині погас, але за хвилину жінка скрикнула о поміч, вчувши біль від пожару власної одежі. Вона кинула дитину на постіль, а огонь на ній загасили сусіди.

Обох відставлено до шпиталя. Дитина вийшла з пригоди з легкими попареннями, але матери грозить навіть небезпека життя.

НЕЩАСНІ ПРИГОДИ ЧЕРЕЗ ЗИМОВІ СПОРТИ.

ПИТСБУРҐ, Па., 1. січня. — За один день погибло тут нині 3 хлопців, а 6 віднесло тяжкі ушкодження тіла через спусканне на санках з горба.

Звичайною причиною пригоди було те, що санки налетіли на автомобіль.

МЕКСИКО ЗБИРАЄТЬСЯ ВИКИДАТИ БОЛЬШЕВИЦЬКИХ АҐІТАТОРІВ.

МЕКСИКО, 1. січня. — Мексиканська Конференція Праці, що обеднує мексиканські робітничі юнії, збираеться до широко закроеної акції проти большевицьких аґітаторів.

Мексиканські юнії домагаються від уряду, щоби він викинув усіх чужинців, які вживають Мексика за основу для своїх аґітацій.

ДО ВІДОМА ВСІМ ВІДДІЛАМ І ЧЛЕНАМ У. Н. СОЮЗА В АМЕРИЦІ.

Отсим подаеся до загального відома, що:

XVI. Звичайна Головна КОНВЕНЦІЯ

Українського Народного Союза

відбудеся в місті

ROCHESTER, N. Y.

Почавши від 6-го квітня (April) 1925 р.

В виду того пригадуеся, що:

Згідно зі статутом У. Н. Союза, кождий відділ, котрий сповнив всі приписи і постанови статута, має право вибору делегата на конвенцію.

Делеґатом на Конвенцію може бути вибраний кождий правосильний член У. Н. Союза, если є щонайменче шість місяців членом дотичного відділу У. Н. Союза, та вміє читати і писати.

Відділ, котрий неналежить до орґанізації щонайменче шість місяців перед конвенцією, делеґата на конвенцію посилати неможе.

Відділи, котрі мають право до більше ніж одного голосу на конвенції, мусять застосуватися до §. 11 статута У. Н. Союза.

Делеґатом на конвенцію не можна вибирати такого члена, котрий є рівночасно головним або місцевим урядником іншої запомогової орґанізації чи товариства.

———o———

Рівночасно взиваеся всіх правосильних членів У. Н. Союза, щоби безпроволочно приступили до виборів делеґатів на XVI-ту Звичайну Головну Конвенцію, так щоби до кінця сего місяця повновласти делеґатів були вже в головній канцелярії, а відтак їх імена оголошені в Свободі, як офіціяльному орґані.

Кождий відділ повинен старатися вибрати і висилати свого представника на конвенцію, бо від делеґатів буде залежати дальший розвій нашої орґанізації.

Місце конвенційної галі і порядок конвенційних обрад проголоситься пізнійше.

Джерзи Ситі, Н. Дж., дня 2-го січня, 1925 р.

С. ЯДЛОВСЬКИЙ, гол. предсідатель.
І. КАШТАНЮК, гол. рек. секретар.
Р. СЛОБОДЯН, гол. фін. секретар.
В. ЛЕВЧИК, головний касієр.

ХОЧУТЬ ЗБІЛЬШИТИ ПОЧТОВІ ОПЛАТИ НА РІК.

Вашинґтон, 1, січня. — В конґресовім комітеті для справи підвисшення почтових оплат виринула нова думка, щоби ухвалити почтовий закон лишень на один рік.

ДО АМЕРИКИ ПО ЛЕДУ.

Дітройт, Миш., 31. грудня.— Іміґраційні урядники задержали родини мадярського іміґранта Пеґі та польського іміґранта Дороша, котрі хотіли дістатися до Злучених Держав ледом по ріці Дітройті.

Пачкували їх через границі фахові пачкарі, які взяли по 10 дол. від кождої родини за пораду. Іміґранти попали просто в руки урядників.

БОРОТЬБИ УРЯДУ ПРОТИ ЩУРІВ

Вашинґтон, 31. грудня. — Щоби здержати поширенне по Америці бубонічної холери, уряд приказав морським урядникам задержувати в портах всі кораблі, поки їх не вичиститься зі щурів.

РОЗСТРІЛИ НА УКРАЇНІ.

Харківський ґуберніяльний суд розглянув справу 16 вязнів, що свого часу втекли з дому примусової праці в м. Валках. Вязні тоді обезброїли тюремну адміністрацію й варту, перебрались міліціонерами, забили начальника валківської міліції, розстріляли місцевого суддю, розгромили телефонну станцію й протягом двох днів наводили страх на містечко й сусідні села. Усіх 16 засуджено до розстрілу.

У Харкові розстріляно відомого повстанця Ткаченка, який оперував у Сумським та Лебединським повітах, де він розстріляв богатьох комуністів.

СІЧОВА ШКОЛА У ВИННИПЕҐУ.

Відповідно до ухвал фармерсько просвітного зїзду, котрий відбувся у Виннипеґу в днях 9, 10, і 11 грудня 1924, на котрім рішено між иншими горячо попирати серед Українців в Канаді розвій фізично ґімнастичних вправ в Січово-пластових орґанізаціях, виголосив головний січовий орґанізатор, п. В. Босий, реферат про „Січ" для студентів в Бурсі ім. А. Шептицького в день 18. грудня с. р. і в порозумінню із зарядом Бурси та за згодою усіх студентів, що там перебувають зорґанізовано на місці школу для будучих Січових провідників в Канаді.

Дня 19. грудня зложили усі студенти урочисту заяву вірности" Січовій ідеї і від тепер будуть зорґанізовано слухати лекцій і січових вправ від назначеного їм Головною Обозною Радою, січового інструктора, сотника Ев. Василишина, б. старшини У.С.С.

Слухачі січової школи мають подбати про свій прапор і одністрої.

Школа зі сталими курсами має назву: „Січова Школа у Виннипеґу".

НОВА ВЛАДА.

Перед київським судом незабаром станугь голова райвиконкому с. Дахнівки, його заступник та инші представники „нової влади". Усіх їх обвинувачують у тім, що вони вимушували у селян хабарі, наділяли куркулів кращими участками землі, а незаможникам не давали нічого, завели самогонну фабрику в помешканні виконкому, оточили себе бувшими урядниками, та петлюрівськими старшинами і т. д.

УКРАЇНСЬКА ЧАСОПИСЬ В ЧЕСЬКІЙ МОВІ.

У Піску, на Чехословаччині, виходить тижневик „Український Уніон". Друкується чеською мовою й іменує себе орґаном, що захищує думку про права українського народу мати свою державу. Видає Б. Гренників.

Головнезавдання сеї часописі підвримувати ідею українського неомонархізму по теорії В. Ліпінського, т. є Гетьманату А у справах культурних „У. У." підтримує думку про християнське обеднанне на ґрунті католицькому.

ЗАРОБІТНА ПЛАТНЯ НА УКРАЇНІ,

Президія Держпляну України визначила таке мінімум заробітної платні: для учителів 25 карбованців для лікарів і аґрономів — 46 карб. місячно! Ця платня має видаватися з коштів місцевого буджету, а коли місцевих засобів не вистарчало би, то доплата відбуватиметься на кошт т. зв. субвенційного фонду із союзного буджету. Держплян доручив наркомфінові обстоювати перед органами СРСР вимогу для України 4 і пів міліона карб. субвенційного фонду в сумі 2,840 карб. було мало.

АРЕШТОВАННЯ ҐЕН. ВИШНЕВСЬКОГО.

В Єлисаветі (нині Зіновевск) арештовано ґен. Вишинського, якого „Правда" (ч. 258) називає начальником архивного управління в довоєнній добі: Вишневському закидається, що він видавав в Єлисаветі „білим" бувших совітських робітників, виїздив у Катеринослав для змаскування комуністів і власноручно розстрілював селян, що попадалися в полон.

Европейські політики мають надію на поліпшеннє відносин в Европі в 1925 р.

ТАКОЖ ПІДНОСЯТЬСЯ І ЛИХОВІСНІ ГОЛОСИ.

З нагоди Нового Року політика в ріжних столицях великих держав Европи висловлюють свої погляди про те, що Европа осягнула в минулому році і; що ще може осягнути в 1925 році.

Вони всі годяться з поглядом, що найбільшим успіхом для Европи був плян Доса і плян Бенеша.

Кромі того признають також, що деякі европейські держави поступили в минулому році на полі фінансовому й економічному. Богато держав поправило свою валюту і свої буджети та піднесло промислову видатність і зменшило безробітте.

Европейські політики вірять, і висловлюють свою віру через ґазети, що новий 1925 рік принесе Европі ще більше успіхів на полі міжнародного замирення та фінансової й економічної відбудови.

Одначе рівночасно підносяться і голоси остороги перед рожевими надіями.

Вони вказують на те, що мир в Европі зовсім не тривкий і кождої хвилі може вибухнути нова війна, яка принесе Европі нову руїну. Особливо звертають увагу на Східну Европу і Балкан. Росія, Польща і Румунія се території, де найскорше можуть вибухнути нові війни і переворота.

З уваги на те вони не привязують великої ваги ані до пляну Доса ані до пляну Бенеша, бо нові війни унеможливлять виконанне сих плянів.

Сі, що голосять остороги перед рожевими надіями, кажуть теж, що і фінанси европейських держав і їх промисловість під знаком питання.

Военні довги і недостача капіталу не дають державам змоги піднестись фінансово і наладити промисловість, а небезпека нових воєн відбирає усім заходам і розмах і певність.

НІМЦІ ЗНЕВІРЕНІ.

БЕРЛІН, 1. січня. — Новий Рік може найбільше песимістично стрічають Німці.

Вони не вірять у змогу обнови і відбудови на спілку з аліянтами, котрі найліпший доказ своєї „доброї волі виявили постановою зложити версайський мировий договір, щоб не опорожнювати міста Кельну 10-ого с. м.

Загалом Німці зневірені у корисні вигляди зносин з аліянтами в 1925 році.

БИЗНЕСИ АМЕРИКАНЦІВ.

ЛОНДОН, 1. січня. — З Греції повідомляють, що американський банк Улен і Ко. підписав умову на збудованне системи водних заводів в столиці Греції, Атенах, і в пристані Піреус.

ПЛЯНОВІ ВІДЗНАЧЕННЯ.

ЛОНДОН, 1. січня. — На Новий Рік король Юрій надав шляхотство більше як 70 особам. Між ними є і кілька женщин.

ФОРД І ДИНАСТІЯ РОМАНОВИХ.

ПАРИЖ. 1. січня. — З Ніцци повідомляють, що небаром туди прибуде на зимовий відпочинок американський маґнат Генрі Форд.

З його приїздом вяжуть тут політику династії Романових, з якої є тут кількох визначних членів.

Кажуть, що вони хотять одружити Форда, бо знаючи його симпатії для російських монархістів, хотять добути від нього поміч на відбудову свого престола в Росії.

10,000,000 ПАМПУХІВ.

БЕРЛІН, 1. січня. — Німці в Берліні зїли на Новий Рік 10,000,000 пампушків.

Се був найдешевший присмак і тому найбільше його купували.

ФАШІСТИ АРЕШТУЮТЬ.

РИМ, 1. січня. — Фашістська поліція напала на доми ворогів фашістів і перевела у них ревізію та увязнила декілька осіб.

Також здержала поліція видання 11 проти-фашістських ґазет в Римі, Медіоляні і Турині.

ІСПИТИ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ.

КИЇВ, 15. грудня. — Київський Ґубвиконком ухвалив негайно орґанізувати при кожній установі іспитові комісії, які перевели-б іспити всіх службовців радянських установ зі знання української мови. Сі іспити мають бути закінчені до 1-ого лютого 1925 р. Надалі нових співробітників установи можуть приймати на службу лише тих, хто буде мати свідоцтво про знання української мови.

УПОРЯДКОВАННЄ МОГИЛИ ШЕВЧЕНКА.

КИЇВ, 15. грудня. — Київська Ґубполітосвіта взяла на себе направу хати на могилі Тараса Шевченка, орґанізацію й обслугуванне хати-читальні, орґанізацію при хаті-читальні музею Шевченка та загальну охорону і догляд над могилою.

Хата-читальня буде мати українську мистецьку літературу, літературу по соціяльно-економічним питанням, по історії України, періодичні видання і т. п. Музей буде містити твори Шевченка, його малюнки, знимки з його життя, знимки його портретів і т. п.

Ґубвиконком потвердив свої попередні заходи про орґанізацію заповідника навкруги могили Шевченка на просторонї до 2,000 десятин. Ґубземуправлінню доручено перевести аналізу і скласти плян меліоративних робіт на могилі Шевченка.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ .75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

КАНАДА ХОЧЕ НОВИХ ІМІҐРАНТІВ З ЕВРОПИ

МАЄ ТЕЖ НАДІЮ НА ГАЛИЧАН.

З Оттави, Онт., столиці Канади, повідомляють:

Дж. А. Роб. канадійський доміняльний міністер іміґрації, заявив канадійській пресі, що в 1925 році доміняльний уряд спровадить до Канади величезне число іміґрантів з Европи.

Заступник міністра іміґрації і кольонізації вернувся недавно з довшої поїздки по Европі, вчасі якої поробив початкові зарядження на заложеннє нових канадійських іміґраційних бюр, які мають пересилати до Канади найліпшу клясу іміґрантіврільників.

Помимо ріжних пересторог, щоб до Канади не спроваджувати ніяких іміґрантів з причини нібито поганих відносин в краю, п. Роб каже, що відносини в Західній і Східній Канаді значно поправились і крок до великої іміґрації зовсім оправданий.

У програмі нової аґресивної політики відносно іміґрації є — спроваджати до Канади як найбільше людий з північної Европи, т. е.: із Швеції, Норвеґії, і Данії. Щодо іміґрантів із Середньої Европи, то п. Роб сказав, що на Угорщині і в Галичині є богато добрих іміґрантів, але правило, щоб виключати усіх, з виімкою селян, буде уважно збережене.

„Нашим головним стараннем є", — каже п. Роб, — щоб спровадити як найбільше іміґрантів з Північної Европи. Голяндське правительство кооперує з нами, сказав п. Роб, і є добрі вигляди на успіхи іміґраційної пропаґанди, яку там ведеться.

З Угорщини не можна сподіватися великого напливу іміґрантів з тої причини, що там великі земельні посілости розділено поміж селян. Розсліди в Галичині показують, що велике число найліпшого типу рільників може прибути до Канади. Неограничене число іміґрантів можна дістати в тому краю, але не всі вони тої кляси і того типу, яких потребує Канада.

Велике число пожаданих іміґрантів є в Чехо-Словаччині і в Югославії, і помимо ріжних перешкод, вони приїдуть до Канади в 1925 році.

* • *

Канадійські Українці повинні занятися сею справою і подбати, щоб нові українські поселенці з Галичини, й евентуально і з Підкарпатської Руси, поселились між ними і на найкрасших землях. Загалом вони повинні порозумітися з канадійським правительством і постаратись, щоб поселювано нових українських іміґрантів після добре обдуманого пляну, та щоб їм дано всяку потрібну поміч при початковому загосподарованню.

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ ГРОМАДОЗНАВСТВА В ПРАЗІ

На основі повідомлень з компетентного жерела можна сказати. що незабаром у Празі розпічне свою працю нова українська наукова установа: Український Інститут Громадознавства, що орґанізується по проєкту М. Ю. Шаповала. Інститут буде чисто дослідницькою установою, поділеною на три віділи:

1) Народознавства (конкретно-описового); 2) Соціолоґії і політики; 3) Економіки і техніки.

Маеться на увазі відкрити семінарі для вивчення України, Чехо-Словаччини, соціолоґії, соцільної політики, економіки.

До участи в праці Інституту мають бути запрошені відповідні українські і чеські учені, а також і інші учені (з Франції, Анґлії, Америки і т. п.) На перші часи проектується вести працю в такому обсязі: створювати бібліотеку, орґанізувати семінарі, читати реферати і підготовити видання наукового орґану під назвою „Суспільство", що буде виходити окремими книгами раз в 2 до 3 місяці.

Таксамо в пляні стоїть зладженне окремих видань (збірник „Україна").

Здійсненнем проекту займається покликана орґанізаційна комісія, на чолі котрої стоїть М. Ю. Шаповал, котрий має бути директором Інституту і цілком віддатись науковій праці, постепенно визволяючись від інших своїх обовязків. Кого-б цікавила справа Інституту, має звертатись до секретаря Орґанізаційної Комісії Д. Г. Ісаевича, що урядує в домівці У. Г. К. (Прага, Шержикова ул. 4-III.).

АДРЕСА ОБЄДНАННЯ:

OBYEDNANNYE, 847 N. FRANKLIN ST., PHILADELPHIA, PA.

Туди посилайте свій народній податок!

Посилайте негайно і питайте всіх знакомих Українців, чи сповнили вже сей свій обовязок, чи заплатили національний

ЯК ПОЛЬЩА КАСУЄ УКРАЇНСЬКІ ШКОЛИ В ГАЛИЧИНІ

Приходиться знову зареєструвати нові факти переміни українських шкіл на польські тим разом з повіту Підгайці. А саме в Старім Місті біля Підгайців існувала від 1894 р. народня школа з викладовою українською мовою, а побіч неї основано перед кількома літами польську школу. Ця остання ізза малого числа дітий польської народности не була діяльною, але через те українська школа була сіллю в оці кількох місцевих халупників, а ще більше таких самих сусідів з Підгайців. Все старалися вони загарбати українську школу, а найбільше в 1923 р. коли то згорів був будинок української школи. Та тоді вдалось відстояти права українського громадянства до своєї школи.

Аж нагло львівська кураторія своїм розпорядком з серпня 1924, ч. 1945|I. О. З. звинула так, як всюди робить, обі школи, а замісць того оснувала нову двоклясову, очевидно з мовою викладовою польською.

Розпорядок кураторрії покликується при тім на ухвалу громадської ради в Старім Місті. А тимчасом такої ухвали громадська рада не переводила а члени ради підписували таку ухвалу в книзі ухвал аж тоді, коли прийшло вже рішенне кураторії.. Громадський секретар вимовився, що цю ухвалу подиктував до книги „другорядний староста". Громадяни Старого Міста внесли до кураторії протест, та не можуть діждатися відповіди.

Справу переміни шкіл переводить в Підгаєччині „Орґанізація Народова", а помогають її в тім урядники староства. В 1923 р. загарбано в такий спосіб школи в Шумлянах, Заставцях, Завалові і Гнильчи а в 1924 р. в Старім Місті, Золотниках, Маркові і Соснові, значить в однім тільки повіті 8 шкіл.

Так діється всюди і українське громадянство мусить найти сили, щоб оборонити право навчання дітий у своїй рідній мові.

В місточку Стрілиска Нові, бобрецького повіту, з давна давен є чотироклясова школа, від вересня 1924 р. перемінена на 5-клясову) з українською викладною мовою.

В 1924 р. на 249 дітий, що ходять до цеї школи є 134 українських дітий, 114 жидівських, а 1 дитина польська.

В Стрілисках мешкають самі Українці з Жидами, а Поляків, який змінив обряд і називає себе Поляком та посилає ту одну дитину до школи, а також 4-ох поліцаїв, двох учительок і почтмайстра, нема. Жиди не роблять ніяких заходів, щоби змінити викладову мову у школі. За сю „патріотичну" акцію взявся бобрецький спільний інспектор Теофіль Вольський тепер перенесений до Бродів. Перед двома місяцями написав приватний лист до Салямона Авербаха, заступника війта і голови кагалу, в якім просив щоби скликав засіданнє громадської ради і перепер на нім ухвалу про переміну української викладової мови на польську.

Але заходи Авербаха не увінчалися бажаним успіхом. тоді взявся за роботу бобрецький староста п. Шніцель і робить заходи для переведення школи на польську.

Галицькі Українці мусять проти того боротися, а Американські і канадійські повинні їм помогти.

НАГІНКА НА УКРАЇНЦІВ.

Харківські „Вісти" з 25. падолиста ц. р. ч. 268 приносять розмову з головою Українського Державного політичного Управління (плітична жандармерія) Балицьким про контрреволюцію української комуністичної партії. Ця партія відома під скороченою назвою укапістів. Балицький твердить, що „українська комуністична партія стала останніми часами притулком усіх контр-революційних елементів. Користаючи зі свого леґального становища члени УКП намагаються виступати по змозі проти радянського уряду, вживаючи до того всяких демаґоґічних заходів та не цураючись деколи навіть кличів: „бий Жидів" та геть „кацапів"

Балицький навіть наводить цілий ряд осіб, членів УКП, які були колись активними членами УСДП були великими урядниками при Центральній Раді, виступали зі зброєю в руках проти пролетарської влади та служили в петлюрівській армії. Деякі з них цього не відпекуються виразно заявляють, що боролися навіть, як укапісти проти большевицьких походів на Україну тому, бо вважали російських большевиків окупантами.. Балицький закидує укапістам демаґоґію, твердить, що вони виступали свого часу проти „непа", виступають далі проти політики III. Інтернаціоналу, вважють КП(б)У московською партією, поборюють її політку на Україні, орґанізують робітничі страйки, ну... і хочуть української радянської влади на Україні.

Найбільше з тих політичних гріхів поповнили очевидячки найвидатнійщі члени УКП, тоб то її провідники. Проти „непа" виступав голова УКП Дидич, він же орґанізував страйки, а секретар центрального комітету УкП Драгомирецький заявив навіть, що коли УКП не буде принята до III інтернаціонала, то вступить до нового інтернаціоналу Хеглунда та Трампеля (?). Та найбільшою провиною укапістів є те, що вони стараються зєднати українських селян для своєї національної політики. Подекуди, ця контрреволюційна політика укапістів доходить до дивоглядних розмірів . Бож що иншого може означати виступ укапіста-активіста Олійника, що говорив до робітників ні більше ні менше, тільки ось яке: „У Москві та Ленінграді промисловість вживає українське вугілля та українську руду, а в нас (на Катеринославщині), хоча й працюють заводи ім. Петровського та Леніна, але робітникам та селянам вони не дають великої користи через те, що вироблений чавун вивозять до Великоросії.

Ось всі провини укапістів. І саме за такі провини ДПУ почало переслідувати членів УКП. Балицький не подає арештованих, але вже сам факт, що для цеї справи „Вісти" помістили з ним обширне інтервю, доказує, що переслідування великі, та що арештованих богато. Про це свідчить також те„ що в тому-ж числі „Вістей" поміщена на тему переслідуваня укапістів також передова стаття п. з. „Чистка УКП".

Балицький наводить цілу низку прізвищ визначних членів УКП і треба думати, що саме їх арештовано. Між ними є голова партії Дидик, секретар Драгомерицький член Центрального Комітету Партії Авдієнко і ин. При кінці свого інтервю, Балицький не поскупився навіть комплїментом на адресу укапістів „дарма, мовляв — що велика більшість укапістів люде із сумнівним минулим, куркулячою або петлюрівською ідеольоґією, але є серед них тепер деякі і чесні люди, що заблукалися або перебувать під впливом шовіністичного настроєння".

Редакція „Вістей" підходить до цеї нової нагінки на укапістів з дуже цікавого становища. Вона твердить, що для партії УКП необхідна чистка. Бо ось навіть КП(б)У робить в себе чистку, а в УКП нема кому її перевести і редакція жалує, що цю чистку мусять переводити аж політичні органи радянської влади. Редакція твердить, що вона разом зі всією радянською суспільностю та владою поборює всякий зоольоґічний націоналізм та шовінізм, але для хорих для націоналізм вона толерантна і для них ставиться „терпляче". До тої катеґорії хорих зараховує вона укапістів.

З поміж стрічок тої передової статті виходить, що партію укапістів леґалізували тому, бо в її лавах було кількадесять інтеліґентів та службовців, що могли чим небудь стати в пригоді величезному радянському суспільному господарству".. На жаль укапісти безнадійно хорують на націоналізм і надалі не зважаючи на таку виімкову „ несходительність" до них КП(б)У.

Бо чимже ті прокляті укапісти можуть похвалитися перед українським народом?—„В їхніх активах можна записати рапом одну книжку Річицького про Шевченка, та може дещо зі студійної роботи молодняку! зате в пасив вони вписують собі все більше".

З цього вже докладно видно хто такі укапісти, та ще виднійше, кого тепер переслідують та саджають до тюрми. Між переслідуваними є українські культурні діячі та взагалі свідомі національно громадяне що бажають добра для свого народу, що посвячують для нього свою працю і що хочуть бачити на Україні правдиву українську а не московську радянську владу.

А все церазом називається на думку Балицького і ‚Вістей', леґальним істнуваннем української комуністичної партії на Україні. Бути національно свідомим комуністом та бажати для України української національної здеклярованої а при тім радянської влади — це вже злочин за який там карають.

(Діло) В. М.

ЗАМОВЛЯЙТЕ НА СВЯТА

КОЛЯДИ І ЩЕДРІВКИ

зі желанями	35 ц.
Пост Картки гарно викінчені	5 „
Листовий Папір зі желяннями Рождества Христ.	10 „
Листовий папір з віршами до: Тата, мами, сестри, брата, жінки і родичів	10 „
Картки вишивані (веселих Свят)	15 „
Картки вишивані, у формі книжочки з віршом	25 „

Замовлення разом з належитістю, моні-ордери або марки, слати до:
"SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ПРОФ. ІВАН БОБЕРСЬКИЙ
210 MAIN ST., BOX 3777
WINNIPEG, MAN., CANADA.
ПОЛАГОДИТЬ ВСІ ДОКУМЕНТИ
НА ПЕРЕЇЗД З ЕВРОПИ ДО КАНАДИ.
ПРОСИМО ЗАПИСАТИ СОБІ ЙОГО АДРЕСУ.

КАМІЗЕЛЬКА ПАНА ЧЕРНОВА

Коли хто образить чи зачіпить наших українських — переважно придніпрянських — соціялістів та демократів, вони люблять припадати до камізельки пана Чернова і на ній виплакатись.

Вони переконані, що під тою камізелькою беться прихильне й доброзичливе серце.

А вона вся утикана голками, ота на вигляд невинна і доброзичлива камізелька! Тільки що інші Москалі не ховають своїх голок, а пан Чернов кождого ранку старанно завиває їх у рожеву вату.

Та трапляеться, що іншого ранку пан Чернов забуде про вату. Тоді кождий може побачити, як наїжились голки на його камізельці.

*

Така пригода якраз трапилась отсе недавно.

Пан Чернов схотів установити „спільний фронт" з польськими соціялістами пе-песівцями.

Приїхали собі любенько до Тешина; пообідали; повечеряли; обмінялись промовами й чемностями; постановили взаїмно себе підтримувати і розїхались, незвичайно задоволені одні другими.

Пан Чернов ще потому поїхав до Варшави; читав там виклади; був у гостях у Туґута; а тоді повернув до Праги; очарувавши Поляків і сам очарований.

Знайшлись, одначе, люди, які встромили ложку дотгю в сю бочку меду. Запротестували українські соціялісти, — не ті, що припадають до камізельки пана Чернова, а ті, що досі звикли припадати до камізельки пана Дашинського.

— Дозвольте! — закричали вони, — як же ви смієте договорюватись понад голову України? Між Польщею та Московщиною лежать українські землі, поділені не гірше від нас. Яко соціялісти, ви насамперед мусите подбати, щоб ті землі зеднались і створили свою власну самостійну державу. А замісць того ви мовчки згоджуєтесь підтримувати істнуючий стан. Ви, польські соціялісти, годитесь на панованне Московщини над землями Східної України, а ви, московські соціялісти, годитесь на панованне Польщі над землями Західної України. Які-ж ви тоді соціялісти? Ви — імперіялісти! Будемо вас поборювати, як найлютійших ворогів!

Так було зіпсовано свято московсько-польського соціялістичного братання... на костях України.

* • *

Розуміється, пе-пе-сівці образились. Вони спробували вибрехатись. „Наша угода з московськими товаришами, — написав „Роботнік", — ні в чому не звернена проти Українців... „Як завгіди", ми симпатизуемо із змаганням Українців до незалежности... Але український комуністичний націоналізм хоче розвалити польську державу. З тим ми боремось невблагано, цілком незалежно від того чи іншого нашого відношення до московських товаришів, і відношення останніх до України"...

Тут щось наче купи не держиться. Коли „ми симпатизуємо із змаганнями Українців до незалежности", то „ми" мусимо симпатизувати також із змаганнями „розвалити польську державу", бож прецінь ся держава стоїть на потоптаній українській незалежности!

* * *

Але не в сьому тут річ. Саме в той день, коли „Роботнік" се надрукував, пан Чернов забув завинути у вату колючки на своїй камізельці. Станеться-ж таке нещасте! І ось колючки наїжились...

Пан Чернов має свій власний орґан. Називається „Дни". Се якраз ті „Дни", до яких люблять припадати наші земляки „в мінуту жизні трудную". Отже уявіть собі, „Дни" прочитали те, що написав „Роботнік", і запалились гнівом. Негайно було поставлене запитанне до нових союзників:

„Цікаво було-б почути від ППС, ЯКІ „змагання Українців до незалежности" вони мають на увазі; ЯКУ незалежність і В ЯКИХ МЕЖАХ?"

Запитанечко наче й невинне, але воно і дише злобою та ненавистю. Де поділася вчерашня і куртуазія до нових спільників!

— Ага, мовляли, ви симпатизуете із змаганнями Українців до незалежности! Про яких се Українців ви говорите? Може про наших? Знаемо, братчики, що ви хотіли-б, аби наші Українці визволились, а ви їх потім візьмете собі! Так не діждете-ж! Не смієте мішатись у наші внутрішні справи! Ми-ж не чіпаемо ваших Українців, а даемо вам робити з ними, що хочете. То не чіпайте й наших — а то нашій приязни конець!.....

Оттакето буває, як пан Чернов одного дня забуде зробити повну туалету. Голки на його камізельці, не завинені у рожеву вату, так і настовбурчуються, так і їжаться!

Але здебільшого пан Чернов робить туалету пильно і старанно. Кожду голочку він дбайливо завивае у рожеву вату, а його камізелька так і проситься, щоб до неї припали і на ній виплакались.

І наші добрі люди припадають і плачуть.

МОГАР.

1894-1924

Ювилейна Кампанія

ЄДНАННЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ ДО У. Н. СОЮЗА

МУЩИН, ЖЕНЩИН, ХЛОПЦІВ, ДІВЧАТ І ДІТИЙ ВІД 1-ГО РОКУ ДО 55 ЛІТ ВІКУ

НА ОБЕЗПЕЧЕННЄ ВІД $100 ДО $2.000 ПРИЙМАЄТЬСЯ БЕЗ ВСТУПНОЇ ОПЛАТИ.

$1,200,000,00

НАЙПЕВНІЙША І НАЙСКОРША ВИПЛАТА ЗАПОМОГ НА СЛУЧАЙ ТЯЖКОЇ НЕДУГИ, КАЛІЦТВА АБО СМЕРТИ

Приеднуйте Нових Членів!

В СПРАВІ ХОРАЛЬНОГО СПІВУ ПО НАШИХ ЦЕРКВАХ.

(Надіслана стаття).

Часи зміняються. Колись по наших церквах в Америці були гарні, сильні хори, до яких належала нейно молодіж наша, але й старші мущини й женщини. Всі вони любили спів, дорожили нашими піснями нейно тому, що то наше, але й тому, що то все пригадувало рідний край. Взагалі беручи проби — співу, були то сходини повні життя, бо по співі та на павзах були ріжні товариські бесіди. Там пізнавалася наша молодіж і дуже часто хлопці співаки побиралися з дівчатами співачками.

Та часи змінилися. Замкнули іміграцію, до Америки дістатися дуже тяжко, через те і завмирає наша народня душа. Всі наші іміґранти хлопці й дівчата, які приїзджали з краю, були то люди повні життя, повні енергії, повні любови до рідного краю, а тим самим і красні патріоти. І вони то вливали в нашу американську молодіж духа краєвого, учили її дорожити своїм і кров била горячійше, — бо любили свій нарід і край. Днесь уже нема кому цеї роботи патріотичної робити. І тому не дивно, що наші бувші так гарні хори майже загибають. Свіжих сил іміґрантських нема, хлопці наші, уроджені в Америці, співу не люблять, хиба немногі одиниці, заце люблять пристрасно ріжного рода спорти американські: бейсболи, перегони, кулачні боротьби і т. п. На пробах днесь не учуєш нашої української мови, але все по англійськи. Тож не дивно, що найкращі наші хори мішані лиш животіють, бо брак сил мужеських.

Та що нам робити? Чи згодитися з цим фактом і опустити руки? Ні! нам не вільно цего робити, нам треба ратувати нашу ідею, нашу пісню і треба робити те, що лиш можна. Матеріял еще маємо, бо маємо много дівчат охочих до співу і то всюди, по всіх парохіях, а крім того є ще і наша шкільна дітвора. Ту нашу молодіж й нашу дітвору нам конче треба і то за всяку ціну притримати при церкві і народі. А цего доконає лиш наша рідна пісня. Тож закладаймо з них хори. — Можемо творити два, один жіночий а другий діточий, які на переміну можуть співати в церкві Службу Божу або давати концерти так, щоби виробляти смак і любов у наших людий.

Велику прислугу зробив нам в цім ділі п. Комишевацький, знаний артист з Ню Йорку. Він то позбирав найкращі кусники на Службу Божу: Бортнянського, Коцка, Полуектова, Орлова, Бутькевича, і других славних композиторів — зложив разом, упорядкував і видав їх цими днями в партитури, а також осібно на 3 голоси: на сопран перший, сопран другий і альт. Разом 53 кусників приміром Слава Єдинородний є три, Святий Боже чотири, Іже Херувими пять разів і т. и. і то ріжних композиторів. Всі ті кусники є лиш на три голоси. Три книжки на кождий голос осібно — і партитура, коштують разом лиш 15 дол. Колиб хто хотів переписати все те рукою, то треба би найменше заплатити з 60 дол. А тут ноти і слова друковані, все ясно і виразно. Таких книжок у нас ще доси не було.

У нас в Перт Амбою є дуже гарний хор діточий шкільних дітий, в якім співає понад сотка **вибраної** дітвори, а учителем є знаний музик й один з найлучших діріґентів наших п. Осип Стеткевич. Цей хор дістав минулого року перше признання, коли виступали ріжні хори всяких народностий в гали концертовій в місті Перт Амбою. З цим хором і осібно з хором жіночим приготовляє п. Стеткевич нову Службу Божу з книг, які зладив п. Комишовацький. П. Стеткевич не може собі нахвалити цеї збірки. Тому я заохочений ним, хочу звернути ласкаво увагу всіх наших панів учителів, щоби закладали всюди хори жіночі й діточі — і дуже поручаю найновійшу збірку на 3 голоси п. Комишовацького, якого адреса:

1434 Lexington Avenue,
New York, N. Y.

Дивімся на річ. Річ знаменита. Найкращих композиторів видання зібрані разом і то не письмом, а друком — все лиш за 15 дол. — Роблю це, щоби помогти панам учителям і заохотити їх до піднесення нашої пісні в церкві і нашого Богослуження.

Неодин з учителів хотів би щось доброго зробити і діточий хор заложити, але доси не було де дістати відповідних підручників. Ця трудність тепер устала, бо маємо гарне нове видання, тож користаймо з него — а тим прислужимося своїй церкві і свому народови.

о. Чаплинський.

НЕ З ТОГО КІНЦЯ.

„Більшовик" з 2. XII. подає, що Рада національних меншостей при Губкомі Київщини розробила питання про практичне переведення в життя декрету про рівноправність мов, як у самому Київі, так і по ґубернії. — В Бердичеві і Києві заведено камери народнього суду для Жидів, в яких провадження процесів і діловодство буде відбуватися в жидівській мові. У Києві за суддю призначено Черняхівського, секретарем — Сафяна. Називска ненацеб то й не жидівські. — Проектується виділення на Київщині 17 пунктів, де будуть сільські ради на мовах: польській, жидівській, чеській, німецькій і російській...

Рівноправність мов річ потрібна і слушна. Тільки наперед треба зліквідувати наслідки двохсотлітньої русифікації Українців, прискорити процес реасиміляції української інтелігенції, даючи найширшу змогу розвою української культури; дати Українцям **Українську** школу і книжку не на папері, а таки навсправжки; зробити доступним для широкого загалу суспільности всю українську літературу, взагалі дати українському народові змогу жити повним національно-культурним життям. А час на забезпечення прав національних меншостей не втече.

Бо забезпечування тепер прав російської національної меншости, коли ця меншість складається в богатьох випадках із зрусифікованих Українців і членів инших національностей, ані не почуваються Росіянами, це значить **закріплювати результати насильства, яке робилося над нашим народом** цілими віками.

Те саме з польською національною меншостю. Дійсних Поляків на Україні дуже мало, та й то переважно пани і ксьондзи. Щож торкається римо-католиків-селян, а почасти й робітників, то це не є жадні Поляки, тільки окатоличені свого часу Українці, яких польські ксьондзи подекуди навіть спольонізували, се значить прищипили їм польські почування. Але в переважній части селяне римо-католики лишилися далі Українцями, почувають себе заодно з селянами православними і поза польськими молитвами ніколи польською мовою в життю не послугуються. Робити з цих римо-католиків Поляків це знова знають закріплювати рештки колишнього польського панування на Правобережжу, зміцнювати ту польонізаційну роботу, яку вела і веде далі на Україні польська римо-католицька церква.

Єдина національна меншість, яка може бути узглядняна тепер же, і для якої мусять бути створені обставини для культурного розвою на національній основі, це Жиди, з огляду на їх велике число і їх так би мовити автохтонність.

Що до инших дрібних національних меншостий, як Німці, Чехи, Болгари, Серби і т. п., то забезпечення їх національних прав не повинно виходити поза межі конче потрібного. Потрібним уважаємо научання німецької мови в школах, де переважають Німці, або чеської де переважають Чехи, чи якась инша зайшла чужа народність. Але викроювати для всіх тих численних чужих народностий, особливо для Росіян, окремі національні адміністративні одиниці, аж до автономних провінцій, на взірець Молдавської республики, — це для тих народностий не потрібне, а для українського народу і для української державии шкідливе.

Наш нарід в масі своїй не прийшов ще досі до національної свідомости, ще досі не перестав бути обєктом деонаціоналізаторської праці „русотяпів", і „ляхотяпів" і територія його насильно скольонізувалася, аби його розрідити російські кольонії), щоб тим лекше зденаціоналізувати. Тепер ця територія **полосується** під національним оглядом на підставі культурного статус квоанте, що є результатом імперіялізму чужих держав і таким способом відбивається її одноцільний український національний характер.

Полосувати отак Україну, як тепер полосує її радянська влада, значить закріплювати ті результати колишнього наманасильства над Україною, зберігати стан посідання колишнього імперіялізму сусідів і **створювати факти для оправдання їх завойовницьких намірів супроти України на будуче.**

Национальну політику на Україні треба вести не з того кінця. Не від забезпечення прав національних меншостей — їм ніщо не грозить — треба почінати тільки від **реального забезпечення прав національної більшости**, супроти культурної і політичної переваги над тою більшостю передовсім **російської** меншости. Це буде єдино правильна національна політика.

А. В.

ОПОВІЩЕННЄ.

З приводу Навечерія Рожд. Христ. переноситься дальший тяг відчиту на тему „Вспомини з Революції на Великій Україні", з вівтірка на понеділок, 5. січня с. р. о 8. год. вечер в Українськім Демократичнім Клюбі 59 St. Mark's Pl., New York City. 2
Вступ вільний.

СТОЛПЕНСЬКА БАШТА.

Столпенська башта одержала назву від села Столпе, що знаходиться 9 верств від міста Холма. Встар і часи Столпе було містом. Про це свідчить Іпатівська літопись.

Столпенська башта є памяткою „укріплених станів" князя Романа Мстиславича (помер 1205 р.), батька славнозвісного Данила. Вона стоїть на шляху з Люблина до Холма і в ті часи охороняла дорогу на Холмщину від сусідів. Збудована в другій половині XII. століття з місцевого дикого каміння з домішкою деревляного вугля. Своні башта чотирокутна, в середині кругла з трьома півсклепами; заввишки 20 метрів, вширшки 5 метрів. Зверху башти була княжа кімната. Її кафльова підлога, що в свому часі завалилась, була знайдена в 1909 р. на глибині 2 метрів.

МОГИЛА ШЕВЧЕНКА.

Могила Шевченка в Каневі переходить у завідування Губполітосвіти. В найблизчому часі коло могили буде відчинено Шевченківський музей та хату-читальню. Памятник на могилі ремонтується.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

З глибоким сумом сповіщуємо, що наш незабутній Товариш і щирий співробітник **Михайло Дзюбак**, учитель ґімназії УПТ. в Рогатині, помер по важкій недузі дня 4. грудня ц. р. в 30-тому році життя. Похорони відбулися з дому жалоби в Залужу-Солонці в пятницю, дня 5-го грудня 1924 р. о 1. год. попол. Поминальне Богослуженне з Панахидою в суботу, дня 6. грудня ц. р. о год. 9-тій рано. Рогатин, дня 4-го грудня 1924. Учительський збір ґімназії. „Учительська громада", Українське Педагоґічне Товариство.

PERTH AMBOY, N. J.
ПЕРШИЙ РАЗ В АМЕРИЦІ!
„КОЗА ДЕРЕЗА"
дитяча комічна оперетка, в одній дії, музика М. Лисенка, при акомпаніяменті фортепяна і скрипки. Ціла штука складаєся з самих співів. Всі діти будуть перебрані за звірята.
„ЯЛИНКА"
Різдвяна песа на 1 дію.
Обі сі штуки відограє
пертамбойська шкільна дітвора В САМ ДЕНЬ РІЗДВА, 7. СІЧНЯ 1925 в ГАЛИ УКР., 752 СТЕЙТ УЛ.
Початок точно о год. 7. вечер.
Вступ для дорослих: 75, 50 і 35 цнт. для дітий 10 центів.
Вивучене обох сих штук, а особливо „Кози-Дерези" коштувало много часу і труду, тому ціла околиця повинна сим заінтересуватися і громадно на се представленне прибути.
Хто не прийде, буде опісля жалувати! 2-3

ПОЗІР! — ПАСАЙК, Н. ДЖ.!
Парохія св. О. Николая в Пасайк, Н. Дж.
— устроює —
Діточий Вокально Музичний
КОНЦЕРТ
— і —
ГОСТИНА СВ. МИКОЛАЯ
сценічний образ в одній дії Я. Вільшенка
під проводом п. Евгена Королишина.
на дохід Української Школи
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 4. СІЧНЯ 1925
в гали шкільній
212 President St., Passaic, N. J.
Початок точно о 7-мій годині.
Вступ 50 цнт.
Громадяни міста Пасайк і околиці! Просимо прибути як найчисленнійше на той вечір і послухати красного співу і музики дітий. При кінці представлення будуть роздаватись дарунки для дітий. — Комітет. 2

Заходом Української Шкільної Ради міста Ню Йорку
Театр Укр. Народного Дому
— відограє —
в користь Українських Шкіл Ню Йорку і околиці
„ОЙ НЕ ХОДИ ГРИЦЮ, ТА НА ВЕЧЕРНИЦІ"
драму в пяти діях зі співами і танцями М. Старицького
В НЕДІЛЮ, 4-ГО СІЧНЯ 1925.
в Укр. Народ. Домі,
217-219 E. 6th St., New York, N. Y.
Початок точно о год. 8-ій вечером.
Вступ: $1.00 і 75 центів.
До участи у виставі і хорі запрошено кращі українські артистичні і співацькі сили міста Ню Йорку.
Хто хоче побачити гарно відограну штуку, почути чудесні свої національні пісні, коляди, той повинен бути в театрі Українського Народного Дому дня 4. січня 1925 року.
Хто вважає святим національним обовязком підтримку українських шкіл в Ню Йорку, той повинен бути 4. січня 1925 року на виставі в користь українських шкіл в Ню Йорку.
Родичі! До Вас звертається Українська Шкільна Рада з горячим закликом допомогти їй в здобуттю засобів на утриманне шкіл для Ваших дітий і не тільки самим бути на виставі 4. січня 1925, але й запросити до участи своїх знакомих. 1-2
Укр. Шк. Рада м. Ню Йорку.

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕАТР Д. МЕДОВА
— відограє —
В СУБОТУ, 3-ГО СІЧНЯ 1925 Р.
В ГАЛИ ПРОСВІЩЕННЯ
9 — 2nd AVE., NEW YORK CITY
ЖИДІВКУ ВИХРЕСТКУ
драма в пяти діях зі співами і танцями, Тогобочного.
Ролю Лейби відограє Д. МЕДОВ.
Ролю Сари відограє Р. СОЛОВІЄВА.
ПОЧАТОК О ГОД. 8.30 ВЕЧЕР.
1-2 Режісер Д. МЕДОВ.

ЗАХОДОМ Укр. Др. Спів. Тов. устроюється ряд лекцій про ріжні недуги. Одна з таких буде виголошена, при помочи світляних образків, Д-ром М. Кадецом „ЧИ АЛЬКОГОЛЬ ШКІДЛИВИЙ" (або „алькоголь і його наслідки") в неділю, 4-го січня 1925 р. о год. 2-гій пополудни, в гали вище згаданого тов., під ч. 387 Grand St., Jersey City. — Дуже корисним є, щоби Укр. робітництво користало з таких лекцій, бо в критичних случаях буває таке, що за такі поради платиться грубі гроші, а на ці лекції вступ безплатний. — Комітет. 2

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ПРОРОКОВЕ ОКО

або

ІВАСЬ БИСТРИЙ І ЙОГО ПРИГОДИ

за **В. Лозинським** переповів **М. Ценівський.**

(Продовження)

(11)

Але щойно козак Семен на розум і по правді зазнакомив мене з цими Татарами, про котрих я думав лише наче про якихсь опирів із байки. Все думав про них із жахом. Бо Семен їх знав, із ними бував, із ними воював і нітрохи не боявся їх, так богато їх із своїм батьком порубував. Говорив, що цей нарід лише для тих страшний, що на нас і хоробре не відіпруть його, тай що лише в чистому полі, то наступають то втікають, великою ордою, можуть узяти перевагу. Бо наче сарана обпадуть чотирма вихрами відразу; але щоби лише гурмою, хочаб і меншою, але густою виступити проти них, уже втікають. А коби лише якенебудь укріплене місце, який засік, а бодай пліт, а за тим хлоп із рушницею, то Татарин уже втікає. Бувало горстка козаків із поза окопів і возів тисячі Татар проганить і досить їх навбивається. Так отже знакомі були мені ці погані з живого оповідання, що я майже рад був, щоби де за лісом показалися і кажу знову:

— Вийду я з ліса тай погляну. що там у полі.

Хотіли задержати мене ці мулярські челядники разом із паном Григором. Та я їх успокоїв, що споза дерев не вихилю голови і Татарин мене не побачить. А все краще, щоби знали напевно й були спокійні, бо нуж надармо бояться, а нема чого. Позволи мені піти.

До берега ліса було недалеко. Вже видно чисте поле глибоко й широко. Ховаюся за корчем, дивлюся, а тут полями, не дуже далеко від ліса, садить громадка їздців. Іще був добрий день, сонце ще не зачинало ховатися. Добре їх можна було бачити. На зовсім непоказних кониках, з такими буйними й довгими гривами й хвостами, що майже до землі самої сягали, сиділи ці дикуни, лиця чорні, бородаті, в баранячих шапках і таких же кожухах, але вивернених вовною на верх. Кожен із них на ведмедя подобав. То цей то той мав спису, а у кожного був довжезний лук на плечах. Їхали гострим трухцем, похилені на конях, майже в каблуку, бо в занадто коротких стременах, так що їм коліна сторчали, як коли хто сидить на низькому стільці.

— Татари! — кажу этиха сам до себе і не можу відірвати очий від них, так мені надивитися хотіло, бож я чув про них такі страшні речі.

Вертаюся щойно за хвилинку н поляну й кажу:

— На полі Татари! Я бачив їх може з десять!

Ледви я то сказав, а пан Григір відразу бух! до ліса, як заяць і наче втопився в хащах без сліду. Кирницький глядить на мене чи не жартую часом, але зараз бачить, що мені зовсім не до жартів. Всі сполотніли й затихли, вельми стривожені, а я кажу:

— Пійду я знову на чати, чи ще їх видно і чи їх більше не звилося. Ви останьте тут, а вам скажу, що бачити-му.

— А то й я пійду — каже перший Кирницький, котрому вже проминула була перша тривога.

— І ми також — кажуть мулярі і золотник. Набрали відваги. А вже всі инакше глядять на мене як досі, бо мене, мужицьку босу дитину за ніщо досі мали.

Ідуть за мною і кладуться за моїм приміром у корчі на самому скраю ліса. Ще ми ледви хвильку тут були, аж тут чуємо жалісливо хтось кличе, начеб помочі благав. Дивимося, біжить якийсь старший чоловік без шапки, по міщанськи статочно зодягнутий, дуже отрядний. Видно останні сили добуває з себе неборак, до ліса біжить під гору, а ноги йому плентаються й щораз пошпотується, а за ним ледви на два Богородице Діво, два Татари гонять.

Бачу, що пропав неборак, бо й пішки легко можна би догонити його, так помало втікав. А щож ще на кони? Вже був дуже близько ліса. Щоби так був молодший і не такий череватий, можеб іще добіг до нас і найшов рятунок у хащах — а так, то вже йому Татарин ось-ось буде на карку.

— Ісусе, Ісусику! О, Мати Божа! — скрикнув нараз біля мене Кирницький — таж це пан Ілля, пан Ілля!

І давай ломати руки і плакати жалісливо як дитина й не перестає кликати:

— Ах, Ісусе! Пан Ілля. Рятуйте, ах рятуйте, о Матінко свята! Татари спіймають пана Ілю!

Я на це схопив лук із рамени, взяв стрілу, а мірю оком, чи мені Татари під сам стріл наближуються й кажу:

— Тепер тихо будьте й ані ворухнися котрий! А як я крикну, тоді й ви кричіть що сили: У-у! У-р-ра! Гу! А такий счиніть крик і гамір, як би нас тут велика сила разом була!

Маю вже лук напнутий. Дивлюся. Цей пан Ілля як його Кирницький назвав, ледви ще кільканайцять кроків пробіг, а Татари вже за ним. Бачу, як один із них лика від кульбаки відторочує і вже з коня має зсідати, певно щоби звязати цього нещасливця. Вимірюю добре, з усієї сили лук напну, випущу... Зажуркотіла стріла аж засвистав воздух, а я крикну:

— Гей-же гу!

— Гей! гу, гу! — скрикнули тепер усі, а такий страшний крик счинили, що аж ліс загремів за нами. Дивно, що від такого крику горла їм не пороздиралися.

Дивлюся за моєю стрілою тай аж серце в мене забилося. Поцілив я добре Татарина. Як мірив у голову, так теж і поцілив. Лише що стріла не застрягла в самій голові, але прошила йому лице під оком. Схопився Татарин за очі обіруч, наче приголомшений, а товариш його піднісся на кони й дивиться, відкіля цей крик і стріли. Не дав я йому довго глядіти, вистрілив знову, а стріла видно прошила йому саму руку, бо лише стряс нею і положився на шиї коня, щоби не дістати ще одної стріли. Я тепер хватаю за третю, але Татари оба вже поскочили й втікають у поле, що лише миготять між збіжжам, а ніодин ані не оглянеться поза себе.

Підвівся тимчасом пан Ілля, оглянувся, руки підвів до неба й укляк. Видно, що чудом уважав цей рятунок. А як повстав, почав лізти під гору до ліса. Коліна вгиналися під ним від перебутого жаху й умучення тай все піт собі обтирав із лисини. Кирницький і я збігли проти нього, взяли його між себе, завели аж на полянку в лісі.

Бідняга не говорив ні словечка, лише постогнував і сопів наче ковальський міх. Сів на землю, блудними зі страху очима глядить на нас, начеб хотів розчовпати, де він і що з ним діється. Прискочив до нього Кирницький, весь іще в сльозах — і цілює його в обі руки як доброго батька, гладить по лици, лисину йому з поту втирає, сміється і плаче з радощів, що аж на серці любо ставало на таку щирість і вдяку цього хлопця.

— Пане Ілля, — каже Кирницький — щоби ви знали, кому за здоровля і життя дякувати маєте, після Ісуса й Богоматери то отсьому хлопцеві! — і показує на мене. —А я насміхався з його луку!

Сказав це Кирницький, прискочив до мене, поцілував мене, аж мені мило на душі зробилося, що хоча я наче про без пана на світі, такий нещасливий і самітний, все таки зазнаю щирости.

— А пан Григір де? — питає золотник і оглядається довкола.

— Я бачив лише як у лісі запався, — кажу — ходім шукати його.

Ввійшли ми в ліс і почали на його кликати й шукати й між хащі заглядати. І довго було цього шукання, аж вкінці виліз пан Григір із під густої ліщини й глядить на нас округими від жаху очима. Надбіг і Кирницький і каже:

— Пане Григір, велика побіда! Ми прогнали Татарів, вирвали їм із рук пана Іллю, а вже майже був у ликах!

На цю вістку пан Григір відразу перемінився в грізного лицаря. Почав очима завертати й шаблі добуває.

— А чомуж ви мене не кликали, х-рр-и! — викликнув. — Зараз покажіть мені їх, хррри!

— Та як було кликати, коли ви втікли сховатися в ліщину — каже Кирницький.

— Я не втікав, ані не ховався! Здрімалося мені трошки, а шкода, бо булиб не втекли!

— Певно, що булиб перед вами не втікали, — каже Кирницький — але дайте цьому спокій. Ходіть вже з нами й оглядіть, що це ваше торбище, що з вами було під Хотінем, нам їсти хочеться!

І пан Григір вельми радо зняв торбу, а була в ній ціла комора: горівка і хліб і сир і яйця варені. Отже їли всі й мені дали, а вже крайня пора була, бо з голоду я ледви на ногах держався.

— Бачиш, Івасю, — каже до мене на боці Кирницький, а вже знав, як я називаюся — цей Григір Невчас то дуже добра душа, людський і щирий, лише що йому щось трохи в голові попсувалося, а то від двох літ було. Під Хотінем був він, але лише з кравцями львівськими. Там бував у великій тривозі тай щось йому перевернулося в голові. Заяче в нього серце, перед бідною мишкою втікав би, але все йому здається, що на війнах бував і Турків бив. І так із цим умре, бо ніхто вже в цьому не переконає його.

Тимчасом ніч западала. Ночувати треба було в лісі, бо так було найбезпечнійше. Пан Ілля вже давно заснув. Постогнував лише час до часу; певно Татари снилися йому. Пан Григір іно кивався сидячки. Нам також хотілося спати. Але що — як то кажуть — стереженого Пнабіг стереже, то ми послушні цій мудрій приповідці, настановили між собою нічну варту. Все один із нас пятьох молодих мав держати варту одну годину.

Почув це Григір, як ми радилися щодо цього тай ані відвести його від цього щоби й він до варти належав. Витягнув шаблю, ходить сам по поляні великими кроками. І не дав нам спати, все мав щось спитатися. Бо боявся дуже. Аж вкінці змінив його золотник і вже ми мали спокій.

(Дальше буде).

CUNARD

Галичани, віддїзджаючі на коротКий час до краю у відвідини, не більше як рік, будуть впущені назад до Злучених Держав без всякої перешкоди що до квоти.

ДО ГАЛИЧИНИ

в найкоротшім часі кожду суботу на 3-ох поспішних кораблях

БЕРЕНГАРІЯ АКВІТАНІЯ
МАВРЕТАНІЯ

(через Шербург і Савтгемптон)

Коли хочете спровадити сюда рідню з Галичини, замовляйте тепер шифкарти. Наші офіси в Галичині дадуть їм необхідні вказівки і пораду. Всім пасажирам 3-тої кляси даються осібні каюти. Чистість харч без порівнання. За інформаціями вдавайтеся до місцевих агентів або

CUNARD LINE

25 BROADWAY NEW YORK

DR. M. SMITH

16 EAST 7th STREET, NEW YORK
Tel. Orchard 6072
коло церкви св. Юрія.
Говорить по українськи.
Лічить успішно недуги мущин, женщин і дітий.
Наймодернійші електричні апарати.

СПЕЦІЯЛІСТ
ХРОНІЧНИХ НЕДУГ
МУЩИН І ЖЕНЩИН

як легких, жолудка, нирок, печінки, кишок і шкірних недуг, висиленне нервів, ревматизм, острі нервові і хрящеві недуги.
Порада даром.

Dr. ZINS

110 E. 16 ST., NEW YORK
Межи 4th Ave. a Irving Place
Години від 9. рано до 8. вечер
В неділі від 9. рано до 4. попол

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ

спеціяліст зі старого краю. Лічить недуги мущин і женщин, як внутрішні так і зовнішні. Переводить всякі операції. Дає недужим безплатну пораду.

DR. B. HOHENBERG

203 EAST 13th STREET
близько 3-ої Евні
NEW YORK, N. Y.
Години офісові щоденно від 9-ої рано до 8-ої вечер.
Tel. Stuyvesant 4032

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
ДР. К. Д. БІЛИК

120 E. 34th ST., NEW YORK, N. Y.
Тел. Caledonia 9014
Недуги мужчин, женщин і дітий.
Урядові години: від 9. до 10. рано від 5.30 до 7.30 вечером

АКУШЕРКА-МАСАЖИСТКА

Житомирського заведення породів і Київського Зайцевського шпиталя.
ПОРАДИ І ПОМІЧ.
B. E. SHMULENSON,
271 E. Broadway, 5th fl., New York
Tel. Orchard 8121

ДЕ ЖИТТЯ, ТАМ І НАДІЯ.

Ся пословиця чудово здійснилась у випадку Олекси Ганяка з Петерсбургу, котрий за послідних десять літ був живим шкелетом і великим тягаром своєї родини, котру він впрост зробив мізерною. Показуеся, що Олекса будучи ще 14-літним, дістав якусь хоробу, на котру родичі його не могли найти ліку. Ходив він по лікарях, по професорах, від одної операції відсилали його до других на лічennеся; словом пробувано все, але без всякого успіху. Хлопцеви лишень постояно погіршувалося. В сути річи, тайно очікували родичі його скорої смерти, бо для них було сто раз гірше дивитися на повільне конанне свого го одинокого сина, як на саму його хоробу. І так помалу втікало життя. Одного дня батько читав про чудове виліченнія одної особи, хороба котрої була дуже подібна до хороби його хорого Олекси. Ся друга особа, незнана йому, терпіла довгі роки на солітера. В своїй десперації батько післав по се лікарство на солітера до Пітсбурга — і вірили би Ви, що сим враховано життє його сина? Днесь Олекса може вже вийти на прохід, постепенно тлустіє і благодарить той день, в котрім його батько вичитав в часописи оголошенне лікарства на солітера. Він мав 48 фітів довгу глисту.

Богато мущин, женщин і дітий нераз лічиться безуспішно на инші хороби, коли їх правдива слабість є сей монстер солітер. Правдиві познаки його суть відпадки частями, похожі знаки, втрата апетиту, обложений язик, горячка, біль хребта і ніг, завороти, біль голови, умлівання від порожного жолудка, темні знаки під очима. Жолудок тяжкий, чутте овзання в жолудку і кишках. Жовта шкіра, утрата ваги, недобрий віддих. Нема охоти до життя, праці, нема амбіції, все лінивий. Епілептичні напади знані як причина хробака, який нераз доростає 50 фітів. Солітер повзучий до гортанки, може вдусити свою жертву. Позбудьтеся його зараз незапізно, Замовіть лікарство Laxtan днесь, яке вишлеся Вам по одержанню $10.48 через Laxal Med. Co., 448 Laxal Bldg., Box 963, Pittsburgh, Pa. Laxtan є непідкіданий, не продається по аптиках. Подайте вік. Щоб асекурувати пакунок додайте 25 ц.

СКЛАДАЙТЕ ЖЕРТВИ НА ЗАХІДНО-УКРАЇНСЬКИЙ ВИДАВНИЧИЙ ФОНД.

На европейській еміграції у Відні повстала дуже важна громадянська організація під назвою „Західно-Український Видавничий Фонд"., яка поставила собі за ціль виданне поза межами краю і поширенне періодичних та інших публікацій в українській і чужих мовах, для обслугування визвольних змагань нашого народу на західних українських землях.

Публікації Видавничого Фонду — як написано свого часу у відозві Управи Фонду — мають заступити свобідну українськку книжку і пресу, які не можуть тепер появлятися в рідним краю; дати можність вияви свобідної Української думки, над якою тяжить у краю власть цензорського олівця створити інформаційну літературу про теперішне життє бутте нашого народу для чужого світу і причинитись по змозі до скристалізовання і сконсолідовання української політичної думки, до знайдення реальної концепції розвязання західно української справи і шляху для практичного її переведення.

Видавничий Фонд се організація безпартійна, що стоїть на становищі всенародної визвольної боротьби на західних українських землях, під кличем власної державности і національно-державної єдности всього українського народу.

У виконанню своїх видавничих завдань, Видавничий Фонд перебрав на себе видавництво „Український Скиталець", орган військової еміграції земель ЗУНР., що мав зліквідуватись і рішив продовжувати се видавництво, покищо у формі неперіодичних збірників статий на теми політичні: економічні і культурні, під новою назвою „Обєднанне", Маючи в намірі зробити се видання періодичним, коли суспільність його відповідно піддержить жертвами на Видавничий фонд. Від цього буде також залежати виконанне інших видавничих плянів, як інформаційних брошур для чужого світу, агітаційної літератури для народніх мас у краю і т. п.

Якраз отсе вийшла з друку перша книжка „Обєднання" (Українського Скитальця),

Вона містить в собі такі статті:

1. Від Видавництва; 2. Др. О. Грицай: Вірмо, лиш самим собі, у свою правду у свій меч!; І. Бочковський: До соціольогії українського питання; В. Т-ий: Кріза демократії і парляментаризму; Ів. Коссак: Дещо про галицьку інтеліґенцію і західно українську справу; Др. Р. Перфецький: До санації наших внутрішних відносин на Західній Україні; А Ільченко: Пекуча справа для Західної України (про скликання захіно-українського конґресу); Др. Ізраель Бальдман: До Жидів Східної Галичини!; Шкільна справа на північно-західних українських землях під Польщею; А Жук: З культурного життя на Радянській Україні; А. В.: Західноукраїнська справа і Радянський Союз. Рубрика „З минулого" містить два листи М. Драгоманова до П. Аксельрода: Матеріяли про революційну українську Партію і про галицьку політику в часі світової війни. Збірник замикається рецензіями на книжки: обіймає 6 аркушів друку великої вісімки.

Ціна за примірник в Америці 25 цнт..

Як бачимо зміст Збірника ріжнородний і побіч обговорення теоритичних питань з области політики й актуальних питань нашої практичної політики на Західній Україні, подає також цікаві історичні матеріяли, звязуючи таким чином сучасність із минувшиною, аби тим лекше найти дорогу до будучности.

Подаючи отсі інформації про Видавничий Фонд і про першу його книжку „Обєднання", Звертаємось до загалу в Америці, щоби підтримала сей літературний почин людий доброї волі своїми жертвами.

Зібрані жертви на Західно-Український Видавничий Фонд проситься надсилати через українських організацій в Америці, Филаделфія, Па. Замовлення на збірник „Обєднання" надсилати під адресою Видавництва:

Oesterreich, Wien VIII,
Josefstadterstrasse 79, I. 18,
Red. „Obiednania" — A. Zuk.

ЛІКВІДАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ СОЦІЯЛІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ.

З приводу самоліквідації соціялістичної фракції українського посольського клюбу у Варшаві, яка виявилася в акті утворення 4-ма послами партії УСДП: Войтюком, Пащуком, Приступою і Скрипою нового клюбу „комуністичної посольської фракції" разом з двома представниками польського „Звйонзку пролетаріяту всі і мяст" Куліковським і Ланцуцьким, — холмська ґазета „Наше Життя", орґан, що стоїть близко до українського посольського клюбу, пише:

„І так УСДП зліквідовано. Є тепер на українському політичному терені комуністична партія Захід. України (КПЗУ), яко областна орґаніз. КПРП. Першою умовою комуністичної орґанізації, як відомо, є безоглядна централізація. Через те... і заснования нового комуністичного клюбу означує повне злиття УСДП в одну партію комуністичну з одним керуючим центром в загально-державному польському масштабі. Під зим оглядом крок 4 послів б. клюбу УСДП означує прорив українського національного фронту. І тому ми, стоячи за захованнє українського фронту в політичних справах, ставимось до цього кроку 4-ох послів неґативно, хоч би з тої простої причини, що ці посли йшли до виборів в загально-національному українському бльоку, і також вибіралися всіми українськими голосами. Ми вважаємо за велику шкоду власне для трудових мас нашого народу затерти національне імя в момент, коли ведеться така тяжка боротьба за признанне його чужими".

Ґазета однак вбачає і позитивну сторону в сьому акті. Вона пише:

„Розлам в соцфракції викликав свого часу заснованне „Селянського Союза", яко політичної партії трудового селянства. Обєднання, що намічається між „Селянським Союзом" і Радикальною Партією Галичини створить міцний загально-селянський центр, що викличе переґруповання на правому крилі українського національного табору. Злиттє Української Соціял-Демократичної Партії з польськими комуністами повинно вийти на користь українському національному таборови, скріпити його ліве крило — „Селянський Союз", найбільш життєву політичну партію українського селянського народа".

ВЖЕ ВИЙШОВ З ДРУКУ
КАЛЄНДАР
У. Н. СОЮЗА
НА РІК 1925
ЦІНА - - - - - 50 ЦНТ.

КАЛЄНДАР ТОВ. ПРОСВІТИ ЗІ ЛЬВОВА - - - - 75 Ц.

СТІННИЙ КАЛЄНДАР . . . 30 Ц.
(З портретом Ів. Франка, Драгоманова і з памятником Богдана Хмельницького у Київі, з українськими вишивками).

ЗАМОВЛЕНЯ СЛАТИ ДО:
SVOBODA
83 GRAND STREET,
JERSEY CITY, N. J.

НА СВЯТА! НА СВЯТА!

ЯКІВ КОРНАТ

102 EAST 7th ST., (Between 1st Ave. & Ave. A.), NEW YORK, N. Y.

ОДИНОКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП БІЛЛЯ
(LADIES & GENTS FURNISHINGS)

От вже свята! Родичі купують щось нового та гарного собі і дітям, краяни купують одні другим подарунки святочні. Запамятайтеж собі, що всі покупки святочні можна зробити у свого чоловіка Українця, місто у якогось чужинця, тому, що з кождого Вашого закупна даю процент на народні цілі.

Маю на складі богато нового товару: для женщин всякого рода паньчохи шовкові, сорочки степінс, блумерс, шімійс, бразієр, петиковти, сліпс, і т. д. Для мущин: шовкові сорочки ріжного кольору лняні, брот клот, мадрас, силк броткλот; краватки, рукавички і ріжного рода спідне біля; рівнож всякого рода біля для дітий і капи на ліжка, ручники і т. д. Маю також всякі прибори до хресту. Весь товар першої кляси і таний.

Памятайте народний клич: **Свій до свого!**

296 ЯКІВ КОРНАТ, властитель.

УКРАЇНСЬКЕ
ІНФОРМАЦІЙНЕ БЮРО
ВАСИЛЯ ЗАГАЄВИЧА

Продає шифкарти до всіх частий світа на найвигіднійші кораблі як офіціяльне представництво всіх корабельних ліній.
Спроваджує когонебудь з родини зі старого краю.
Полагоджує старокраєві справи та виробляє нотаріяльні документи, як: контракти купна і продажи, повновласти, тестаменти, афідевіти і т. д.
Доручає грошу в старім краю в долярах аж в село.
Виробляє паспорти в протягу 2 до 3 днів.
Колектує сладки в старім краю ,також належитість за роботу по компаніях і депозити з ріжних банків в Америці.
Уділяє всіх інформацій радо і безплатно, длятого голоситься особисто або писемно до:

W. S. ZAHAJEWICH
470 W. 23rd STREET, CORNER 10th AVE., NEW YORK, N. Y.
Tel.: Watkins 4866.

Phone: Greenpoint 8955.

РІЖНОРОДНІ МЕБЛІ І ТАПІЦЕРОВАННЯ

По найтаншій ціні ожетме набути в Українськім Складі:

Покойова мебель (Liwing Room Suit) з 3-х частий, з 2-х крісел і софи, від і висше .... $ 45.00
Їдальняна мебель (Dining Room Suit) з 10-х частий, від.... 135.00
Меблі до спальні (Beds Room Suit) з 4-х частий, від 125.00
Ліжко з 3-ох частий, біле, від........ 17.50

Таксамо маємо на складі крісла, кухонні столи, круглі столи, бюрка і т. и.

Памятайте, що це є одинкойи Український Склад Меблів в Бруклині і околиці. Обслуга чесна, українська. Меблі доставляємо на Бруклин, Ню Йорк, Джерзи Сити і околицю.

Інтересовані нехай будуть ласка запамятати адресу:

СТЕФАН БУДЖАК
195 BEDFORD AVENUE, - - - - - BROOKLYN, N. Y.
Дороговказ: Кроставн кара і собвей з 14-ої вулиці завезе Вас на місце.
284—

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

НЮРКВІЛ, О. Бр. св. Стефана, від. 77, повідомляє, що на річнім мітинґу зістав вибраний слідуючий уряд на рік 1925: Андрій Волощин, предс.; Семен Кабан, заст. предс.; Петро Головік, секр.; Василь Новаківський, заст. сек.; Йосиф Ясевич, кас.; Михайло Мурин, заст. кас.; Григорій Цвек і Теодор Фільц, контр. комісія; Михайло Стахняк, Василь Кабан і Василь Яцейко, контр. хорих; Семен Гавриш, дверник. — Петро Головід, секр.

МІКІСПОРТ, ПА. Тов. Зап. Січ, від. 132, повідомляє членів, що річні збори відбулись дня 14. грудня, на котрих вибрано новий уряд на рік 1925 як слідує: Гр. Куніцький, предс.; Д. Сова, касієр, Д. Куніцький, пис. фін.; П. Гальма, пис. рекорд.; П. Сова і Ан. Любінецький, контр. Слідуючі збори відбудуться дня 11. січня, та що на сих зборах буде справозданне старого уряду за рік 1924, тому проситься усіх членів прибути на збори. Урядники вибрані на біжучий рік зволять прийти і зложити пререченне То-ву, що будуть сповняти чесно, обовязок на них наложений. — П. Гальма, пис. рек.

КАРНЕҐІ, ПА. Секретар Тов. ім. Т. Шевченка, від. 384, повідомляє, що річний мітинґ відбувся дня 28. грудня і вибрано отсей уряд на рік 1925: Іван Стехна, предс.; В. Турко, заст. предс.; Д. Яворський, секр.; І. Козир, заст. секр.; І. Хома, касієр; Т. Пастирнак, заст. касієра; Іван Яворський, Іван Зилинчук і П. Карабін, контр. комісія; Судяк Сахар і Іван Козир, хоружні; Сахар Чайка і Іван Остафій, навідателі хорих.

ШИКАҐО, ІЛЛ. Бр. св. О. Николая, від. 106, буде мати спеціяльний мітинґ в неділю 4. січня о год. 1.30 пополудни в справі вибору нового уряду на рік 1925. Проситься всіх членів явитися на мітинґ. Неявившийся член заплатить 1.00 дол. кари, а урядник 2.00 до. — М. Петрів, предс.; В. Гриньків, секр.

ҐЛЕСТОНБУРИ, КОНН. Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 138, повідомляє всіх своїх членів, як місцевих так і позамісцевих, що річний мітинґ відбудеться четвертого січня точно о 2. год. пополудни. Проситься всіх членів явитися, бо буде справозданне урядників і вибір нового уряду на біжучий рік 1925. Неявившийся член чи урядник буде караний після ухвали. — Л. Сидорак, предс.; И. Патинок, секр.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 97, вибрало на річних зборах дня 21. грудня слідуючий новий уряд на рік 1925: Мих. Прихан, предс.; Василь Сметана, заст. предс.; Михайло Табачук, писар; Семен Михайлишин, заст. писаря; Юліян Нестор, скарбник; Іван Долинський, заст. скарбника, Антоній Яциняк, контрольор; Лука Кіча, опікун хорих. Збори братські будуть відбуватись як і переднійше в 3-ту неділю по першім о год. 2.30 пополудни, на збори мають члени приходити що місяця на означений час. Слідуючі збори перші в року 1925 відбудуться в неділю дня 18. січня на парафіяльній гали під ч. 42 Van Buren St., Passaic, о год. 2.30 попол. Кождий член і члениця мають явитись на перші збори в року, бо є дуже важні справи недокінчені з річних зборів. Котрий з членів мав би в той день важну перешкоду проситься повідомити перед зборами предсідателя відділу, Михайло Припхан, 86 Hope Ave., Passaic, N. J. Адреса секретаря: Михайло Табачук, 60 Hope Ave., Passaic, N. J. — Мих. Припхан, предс.

ТРЕНТОН, Н. ДЖ. Тов .Вільні Козаки, від. 116, повідомляє своїх членів, що річний мітинґ відбувся 28. грудня, на котрім вибрано новий уряд на рік 1925, як слідує: Костирко Михаїл, предс.; Ґрещак Онуфрій, заст. предс.; Сеньків Михаїл, кас.; Заблоцький Лука, заст. кас.; Стадник Павло, фін. секр.; Цимбала Григорій, рекорд. секр.; Решетар Григорій, Михальчишин Олекса і Стадник Петро, контр. ком.; Петришин Олекса і Шевців Михаїл, опікуни хорих; Стадник Олександра і Шевців Анна, опікунки хорих для женщин, Вольчинський Михаїл, господар галі. Мітинґи будуть відбуватися кождої 4-тої неділі по першім о год. 2-ій пополудни, під ч. 839 S. Broad. Новий уряд просить приходити на означений час. — Костирко Михаїл, предс.; Сеньків Михаїл, кас.; Стадник Павло, секр.

БАЙОН, Н. ДЖ. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 213, повідомляє своїх членів місцевих і позамісцевих, що на річнім мітинґу котрий відбувся дня 16. грудня, 1924, зістав вибраний слідуючий уряд на 1925 рік; Бачинський Лев, предс.; Бурбело Василь, заст.; Маньків Олекса, кас.; Кушнір Павло, заст.; Готра Стефан, секр. рек.; Земяк Наум, заст.; Бирич Андрій, секр. фін.; Росоловський Михаїл, заст. До контрольної комісії увійшли: Задорецький Теодор, Турчин Гринь і Гаврилів Василь; Простіси: Денейка Андрій, Романів Андрій і Задорецький Федь. Звертається увагу тим членам ,котрі еще не вирівнали своїх належитостий за 1924 рік, щоб заплатили найдалі до 10. січня 1925 р. Члени, котрі передають або пересилають почтою гроші на розмет, прошу незабувати і прислати також по 30 ц. за календар. Гроші проситься слати на адрес секр. фінансового Бирич Андрій, 78 Andrew St., Bayonne, N. J. — Бачинський Лев, предс.; Бирич Андрій, секр. фін.

ЕМБРІДЖ, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 276, подає до відома всім позамісцевим членам, що на річних зборах зістав вибраний отсей уряд: Яків Лисяк, предс.; Александер Гриневич, кас.; Михайло Фук, секр. Проситься всіх позамісцевих членів, щоби у всяких відділових справах відносилися на мою адресу яко секретаря: Михайло Фук, 606 Melrose Ave., Ambridge, Pa.

ТВОРИ ТЕАТРАЛЬНІ

ЗА СИРОТОЮ БОГ З КАЛИТОЮ, образ драматичний з життя народа зі співами в 6 актах (14 осіб) .25 ц
СЕМЕ НЕ КРАДИ, сумна комедія в одним акті (9 осіб)..........15 ц
СИРОТИ, образ драматичний в 4 актах зі співами (12 осіб)........25 ц

Замовлення слати на адресу:
„SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ УКР. ГРОМ. КОМІТЕТУ В ПРАЗІ.

Дня 29-го падолиста закінчились чергові Загальні Збори У. Г. К., що почались 4-го XI і продовжувались 9-го XI. На порядку денному стояло: 1) Реґулямін Громадського Суду У. Г. К. 2) Статут Укр. Гром. Видавничого Фонду, 3) Добір 5-го члена Суду, 4) Вибір представників У. Г. К-ту в Раду Видавничого Фонду, 5) Перевибір делеґатів до Чес.-Укр. Комітету, 6) Справа „Української Хати", 7) Біжучі справи. Збори постановили передати реґулямін на розгляд камісії, в складі Ф. Стешка, Ф. Сумневича і Г. Пирхавки. Статут Укр. Гром. Видавн. Фонду Збори прийняли без змін в цілому. В справі Укр. Хати Збори постановили перетворити її в кооперативне підприємство. Для детального розроблення цього питання і внесення його на розвязання слідуючих Загальних Зборів обрано спеціяльну комісію. — На 5-го суддю Мирового Суду більшістю голосів обрано проф. С. П. Шелухина.

За представників У. Г. К. до Укр. Гром. Видавн. Фонду обрано: О. Михайловського, Гр. Грицая, проф. Ф. Щербину, проф. М. Терлецького і М. Кураха.

До чес.-Укр. Комітету обрано: М. Тимченка, А. Животка, проф. Я. Ярему, І. Паливоду, О. Роніса, О. Коберського, Р. Зеленого і М. Скидана. — До комісії Української Хати обрано: Зін. Мірну, Ф. Сумневича, О. Коберського, Григ. Пирхавку і П. Тенянка.

При кінці засідання голова У. Г. К. М. Шаповал вніс пропозицію орґанізувати в Празі в майбутньому 1925 році всееміґрантську українську виставу, яка-б показала здобутки праці укр. еміґрації за весь час її перебування за кордоном. Збори пропозицію цю прийняли і вибрали орґанізаційну комісію в складі: Голови Кубан, Громади П. Макаренка, Д. Ісаєвича і Гр. Грицая, яким доручено звернутися до українських еміґрантських установ з пропозицією скласти Виставочний Комітет, який би взяв у свої руки переведення справи.

ПАТЕНТИ

Наш патентовий підручник та зразкові знимки вишлемо даром на жаданне. Пишіть по них сейчас. Можете писати до нас по українськи. Справи, відносячіся до патентів, трейд маркс, та продажа патентів, полагоджуємо сейчас.

BRYANT & LOWRY
Registered Patent Attorneys
310 VICTOR BLDG.,
WASHINGTON, D. C.
(Successors to A. M. WILSON, Inc.)

ПОЗІР! УРКАЇНЦІ І УКРАЇНКИ!

АНДРІЯ ДОМАНСЬКОГО

100,000 Рекордів Гармонійних, Рекорди вироблені і запатентовані Андрієм Доманським. На замовлення вишлемо слідуючі рекорди:

1. Милі звуки родини, концертна фантазія. З другої сторони Полька соловей. Рекорд 12-цалевий. Ціна $1.25
2. Концертна гра на Гармонії з піснями Йорданними. — Попури; з другої сторони Полька мисли о жизни. Ціна 1.25
3. Новий Марш — Спомини о родині. З другої стор. три мельодії. Рекорд 12 цалевий. Ціна 1.25
4. Оберек. Білий Орел. З другої ст. Полька Чижик. Рекорд 10-цалевий. Ціна 1.00
5. Страданне по забувшій любці. З другої сторони Вальц, неудача молодого життя. Рекорд 10-цалевий. Ціна 1.00

При замовленнях рекордів просимо присилати і гроші на понизшу адресу.

Маємо також ріжного рода гармонії і грамофони. Андрій Демяненко учить грати на гармонії. Музика для Концертів, Балів і Весіль. Замовлення на ріжні Гармонії і інструменти викінчуються під особистим доглядом д. Андрія Доманського. 298,01,2

ANDREW DEMIANENKO
Manufacturers of Accordions
206 Springfield Ave., Newark, N. J.
Telephone: Market 5054.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ПОШУКУЮ свого стрийка Михайла Олійник з села Ляшки, пов. Бібрка, котрий має перебувати в Ню Йорку або околиці. Хто би о нім знав або він сам, прошу зголоситися у важній справі з краю до **WASYL OLIYNYK, 1011 Brown St., Philadelphia, Pa.** 2-3

ПРОДАМ ГРОСЕРНЮ І БУЧЕРНЮ в добрім положенню, межи Українцями і Словаками; бизнес вироблений, місячний оборот $3000, при шторі є помешканне; причина продажі: инший інтерес на руках. Голоситися під ч. **52 KETCHUM STREET, N. S. PITTSBURGH, PA.** 303-3

ПОТРІБНО женщини до чищення мойого офісу кождого дня. Прошу голоситися в понеділок, середу або пятницю вечером, або в неділю рано. **Dr. JOHN SMITH Jr., 327 E. 17th St., New York City.** 02-03,1-4

АННА ЯСІНЧУКІВНА, котра виїхала 1913 року в Америку з Іванівців, пов. Коломия, зволить зголоситися в **UKRAINIAN INFORMATION BUREAU, 470 W. 23rd St., New York, N. Y.** 296,01,6

АГЕНТИ—РОБІТЬ ВЕЛИКІ ГРОШІ ПРОДАЮЧИ Madison „Better-Made" Сорочки впрост з фабрики. Понад міліон вдоволених. Легко продаються. Знання ні капіталу не потрібно. Мущини заробляють від $100 до $150 тижнево. Знаменита нагода. Пишіть по дарові зразки. **Madison Factories, 507 Broadway, New York.** 273—

ЧУДЕСНА ЗАБАВКА ДЛЯ ДИТИНИ.

Граючий Колибачок, з цвітами на переді колибача, як довго дитина колишеся, так довго музика грає, не треба накручувати. $6.00 на монейордер прицліть, наша Спілка сейчас Вам вишле. 304-2

N. J. MUSICAL ROCKING CHAIR COMPANY, Inc.,
24 Charlotte Ave., Jersey City, N. J.

ДОБРА НАГОДА.

На продаж ґросерія і бучерня в найліпшім положенню, бизнес вироблений між Українцями і другими Славянами. Хто сей бизнес купить то не пожалує, бо може доробитися маєтку. Причина продажи інший інтерес. Голоситися: **S. GRENTUS, 57-59 Beacon St., Newark, N. J.** Tel.: Market 0983. 1-3

КОЛИ уже все завело і нема помочи, жадайте великий цінник Д. Врублевського **гарантованих** ліків на всі застарілі долеглѝвости. **Порада даром.** Не тратьте надії і часу. Пишіть зараз до **D. Wrublewskij, 178-180 Ave. C., New York, N. Y.,** Dept. 18-A.

УКРАЇНСЬКИЙ АПТИКАР
M. ВАЗА (M. VASA)

перепровадив свою Аптику з Корт улиці ріг Принц на Белмонт ріг Корт улиця, Newark, N. J.

Всіх інтересованих шановних Українців просимо звертатися на нову адресу. 284

НАЙБІЛЬШИЙ СКЛАД ПІРЯ В АМЕРИЦІ.

Ми продаємо піря нашого власного виробу, яке не зіпсоване довгим лежанням. Можемо вислати ціле піря, дерте або мох. На жадання вишлемо всі пробки до якої небудь місцевости в Америці. Пишіть сейчас з цілковитим довірєм до найбільшого українського складу з пірем:

ALBERT STETZ,
138 Passaic St., Passaic, N. J.

НЕ МОЖНА УНИКНУТИ!

Неприємности раптового перехолодження. — Болів ревматизму. — Невиносного ломання невральгії. — Потрясаючого божевільно агонічного болю зубів, ух, голови, хиба, що сейчас згадаєте за

Reg. U. S. Pat. Off.

ужийте його. Приносить втіху і скору поміч. Жадна осторожна родина не може обійтись без цего. Правдивий лише коли має купецький знак — Якор.

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St.
Brooklyn, N.Y.

СТЕФАН І. ЄВУСЯК
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

Обслуга чесна і дешева. Достарчується автомобілі на весіля, хрестини і другі оказії. Удавайтесь до свого!

ОФІСИ:
77 Morris St., Jersey City, N.J.
Tel. Montgomery 1745
45 Prospect Av., Bayonne, N.J.
Telephone 540

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".